

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۳/۱۰/۲۱

سؤالات آزمون دفترچه شماره (۱) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم انسانی

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۷۰ دقیقه	تعداد سوال: ۶۰

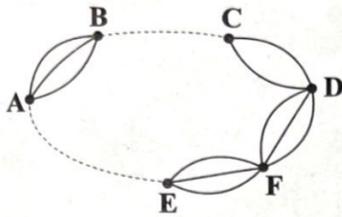
عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سوال		وضعیت پاسخگویی	تعداد سوال	مواد امتحانی	ردیف
	تا	از				
۳۰ دقیقه	۲۰	۱	اجباری	۲۰	ریاضیات	۱
۲۰ دقیقه	۴۰	۲۱	اجباری	۲۰	علوم و فنون ادبی	۲
۲۰ دقیقه	۶۰	۴۱	اجباری	۲۰	جامعه‌شناسی	۳

ریاضیات

- ۱- در شکل زیر تعداد راه‌ها از شهر B به C برابر m و از شهر A به E برابر n است. اگر بتوان به ۳۰ طریق از شهر A به شهر D سفر کرد، مقدار $m+n$ برابر کدام گزینه است؟

(۱) ۳

(۲) ۴

(۳) ۵

(۴) ۶

- ۲- با حروف کلمه «فرقانی» چند کلمه ۶ حرفی می‌توان نوشت (بدون تکرار حروف) به طوری که در نوشتن آن فقط سه حرف نقطه‌دار ظاهر شود؟

(۴) ۲۴

(۳) ۴۲

(۲) ۷۲۰

(۱) ۱۲۰

- ۳- با ارقام ۰، ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶ و بدون تکرار ارقام چند عدد هفت‌رقمی مضرب ۶ می‌توان نوشت؟

(۴) ۲۵۲۰

(۳) ۱۸۰۰

(۲) ۵۰۴۰

(۱) ۷۲۰

- ۴- تعداد زیرمجموعه‌های ۵ عضوی مجموعه $A = \{1, 2, 3, \dots, 9\}$ که شامل ۲ باشد و شامل ۴ نباشد و لااقل ۳ عضو فرد داشته باشد، کدام است؟

(۴) ۳۰

(۳) ۲۵

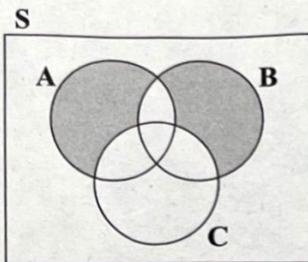
(۲) ۲۰

(۱) ۱۵

- ۵- اگر $P(n, 2) = 56$ باشد، حاصل $P(n, n) - P(n, n-2)$ برابر است با:

(۴) $4 \times 8!$ (۳) $4 \times 7!$ (۲) $8!$ (۱) $7!$

- ۶- سه پیشامد A، B و C مطابق شکل زیر در فضای نمونه S مفروض‌اند. کدام مورد برای قسمت رنگی نادرست است؟

(۱) $(A \cup B) - (C \cup (A \cap B))$

(۲) $(A - (B \cup C)) \cup (B - (A \cup C))$

(۳) $((A - B) \cup (B - A)) - C$

(۴) $(A \cup B) - C$

- ۷- یک فضای نمونه دارای ۲۵۶ پیشامد تصادفی متفاوت است. این فضای نمونه‌ای چند پیشامد تصادفی ۳ عضوی دارد؟

(۴) ۲۰

(۳) ۳۰

(۲) ۴۲

(۱) ۵۶

- ۸- اگر ۷ نفر که دو نفر آن‌ها برادرند به تصادف در یک ردیف قرار بگیرند، چقدر احتمال دارد دو برادر کنار یکدیگر نباشند؟

(۴) $\frac{5}{7}$ (۳) $\frac{4}{7}$ (۲) $\frac{3}{7}$ (۱) $\frac{2}{7}$

- ۹- دو تاس را با هم می‌اندازیم. احتمال این که مجموع اعداد رو شده عددی اول باشد، کدام است؟

(۴) $\frac{1}{2}$ (۳) $\frac{5}{12}$ (۲) $\frac{5}{36}$ (۱) $\frac{7}{12}$

- ۱۰- یک تاکسی دارای ۵ سرنشین است. احتمال این که تولد هیچ دو نفر از سرنشینان در یک ماه از سال نباشد، کدام است؟

(۴) $\frac{1}{135}$ (۳) $\frac{1}{124}$ (۲) $\frac{5}{12}$ (۱) $\frac{55}{144}$

محل انجام محاسبات

- ۱۱- در یک خانواده ۴ فرزندى احتمال، این که تعداد فرزندان دختر بیشتر از تعداد فرزندان پسر باشد، کدام است؟
- (۱) $\frac{11}{16}$ (۲) $\frac{5}{16}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) $\frac{3}{4}$
- ۱۲- انجمن اولیا و مربیان یک دبیرستان ۱۰ نفر عضو دارد. برای اجرای یک برنامه خاص، ۵ نفر رأی موافق، ۳ نفر رأی مخالف و ۲ نفر رأی ممتنع داده‌اند. از بین آن‌ها به طور تصادفی ۳ نفر انتخاب می‌کنیم. چقدر احتمال دارد که حداکثر ۲ نفر از افراد انتخابی موافق برنامه باشند؟
- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{3}{4}$ (۳) $\frac{11}{12}$ (۴) $\frac{7}{10}$
- ۱۳- یک سکه و یک تاس را با هم پرتاب می‌کنیم. احتمال این که تاس عدد اول یا سکه پشت بیاید، کدام است؟
- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{5}{12}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) $\frac{3}{4}$
- ۱۴- هفت پرچم مختلف با شماره‌های ۱ تا ۷ را روی هفت میله پرچم نصب کرده‌ایم. چنانچه این پرچم‌ها به طور تصادفی کنار هم قرار گیرند، احتمال این که پرچم‌ها با شماره‌های غیر اول در مکان‌های زوج باشند، کدام است؟
- (۱) $\frac{1}{35}$ (۲) $\frac{3}{35}$ (۳) $\frac{4}{35}$ (۴) $\frac{1}{7}$
- ۱۵- اگر در نمودار مستطیل - میله داده‌های ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۲، طول مستطیل برابر a و طول میله برابر b باشد، حاصل $\frac{b}{a}$ تقریباً کدام است؟
- (۱) $0/1$ (۲) $0/2$ (۳) $0/3$ (۴) $0/4$
- ۱۶- هر یک از موارد زیر اجرای نادرست در یکی از گام‌های چرخه آمار هستند. در چند مورد گام مورد نظر درست ذکر نشده است؟
- الف) مسأله به صورتی بیان شده است که اجراکنندگان برداشت‌های متفاوتی از اهداف پژوهش دارند؛ [گام اول]
 ب) اندازه‌گیری وزن افراد نمونه با دو واحد متفاوت (کیلوگرم و پوند) انجام شده است؛ [گام دوم]
 ج) تمامی داده‌های دور افتاده حذف شده‌اند؛ [گام سوم]
 د) براساس توزیع داده‌ها، میانه معیار گرایش به مرکز مناسبی بود. اما چون مقدار میانه با آن چه انتظار می‌رفت متفاوت بود، میانگین داده‌ها گزارش شد؛ [گام چهارم]
 ه) نتایج را فقط افراد متخصص آمار تفسیر کرده‌اند؛ [گام پنجم]
- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳
- ۱۷- در چند مورد جامعه آماری با نمونه انتخاب شده تناسب ندارد؟
- الف) مسأله: بررسی میزان رضایت شغلی در کارمندان یک کارگاه شبانه‌روزی.
 نمونه: انتخاب تصادفی تعدادی از مدیران ارشد شیفت روز.
 ب) مسأله: نظرسنجی از مادران یک شهر درباره میزان رضایت‌شان از برنامه کودک تلویزیون
 نمونه: انتخاب تصادفی برخی منازل از تمامی مناطق شهر و مراجعه به آن‌ها بین ساعت ۸ تا ۱۰ صبح.
 ج) مسأله: نظرسنجی از دانش‌آموزان پایه دوازدهم منطقه ۲ بوشهر درباره این که به طور متوسط چند ساعت از روز را به انجام دادن تکالیف مدرسه اختصاص می‌دهند.
 نمونه: دختران پایه دوازدهم یک مدرسه از این منطقه که به صورت داوطلبانه مشارکت کرده‌اند.
- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۸- کدام ضابطه مربوط به مدل سازی جدول مقابل است؟ ($n \in \mathbb{N}$)

n	۱	۲	۳	۴	۵
f(n)	۱۵	۳۰	۴۵	۱۵	۶۰

$$f(n) = \begin{cases} 2 \cdot n + (-1)^n \times 5 & 1 \leq n \leq 3 \\ 45n - 180 & 4 \leq n \leq 5 \end{cases} \quad (۲)$$

$$f(n) = \begin{cases} 15n & 1 \leq n \leq 3 \\ 45n - 180 & 4 \leq n \leq 5 \end{cases} \quad (۱)$$

$$f(n) = \begin{cases} 3 \cdot n + (-1)^n \times 15 & 1 \leq n \leq 3 \\ 45n - 165 & 4 \leq n \leq 5 \end{cases} \quad (۴)$$

$$f(n) = \begin{cases} 15n & 1 \leq n \leq 3 \\ 45n - 165 & 4 \leq n \leq 5 \end{cases} \quad (۳)$$

۱۹- رابطه بازگشتی یک دنباله به شکل $a_{n+1} = a_n + 3$ است. اگر جمله اول آن برابر ۴ در نظر گرفته شود، حاصل $\frac{a_{10} + a_{12}}{a_{11}}$ کدام است؟

- ۱ (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) ۲ (۴) $\frac{1}{3}$

۲۰- در مثلث خیام، مجموع اعداد سطر هفتم، دهم و یازدهم کدام است؟

- ۱ (۱) ۱۵۱۲ (۲) ۱۴۰۰ (۳) ۱۵۰۰ (۴) ۱۶۰۰

۲۱- کدام یک از عبارات زیر صحیح است؟

- ۱ (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) ۲ (۴) $\frac{1}{3}$

۲۲- کدام یک از عبارات زیر صحیح است؟

- ۱ (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) ۲ (۴) $\frac{1}{3}$

۲۳- کدام یک از عبارات زیر صحیح است؟

- ۱ (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) ۲ (۴) $\frac{1}{3}$

۲۴- کدام یک از عبارات زیر صحیح است؟

- ۱ (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) ۲ (۴) $\frac{1}{3}$

۲۵- کدام یک از عبارات زیر صحیح است؟

- ۱ (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) ۲ (۴) $\frac{1}{3}$

۲۶- کدام یک از عبارات زیر صحیح است؟

- ۱ (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) ۲ (۴) $\frac{1}{3}$

۲۷- کدام یک از عبارات زیر صحیح است؟

- ۱ (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) ۲ (۴) $\frac{1}{3}$

۲۸- کدام یک از عبارات زیر صحیح است؟

- ۱ (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) ۲ (۴) $\frac{1}{3}$

۲۹- کدام یک از عبارات زیر صحیح است؟

- ۱ (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) ۲ (۴) $\frac{1}{3}$

علوم و فنون ادبی

۲۱- همه گزینه‌ها در مورد «نثر دوره بیداری» درست است؛ به جز.....

- (۱) یکی از نقطه‌های قوت تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور راوی سوم شخص در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است.
- (۲) عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بیجا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهشی آشکار می‌یابد.
- (۳) نثر فارسی پیشاتر از شعر فارسی قید و بندهای نثر مصنوع و فنی را کنار می‌گذارد و گزارشی و ساده می‌شود.
- (۴) از شاخه‌های ارزنده نثر عصر بیداری، طنز سیاسی - اجتماعی است. در نثر داستانی دوره بیداری به تنفر از خرافات پرداخته شده است.

۲۲- همه گزینه‌ها به ترتیب از «عوامل ایجاد نهضت بازگشت ادبی - عوامل بیداری جامعه ایران در دوره بازگشت» هستند؛ به جز.....

- (۱) توجه به ادبیات در دربار قاجار و رونق بازار شعر - تأثیر جنگ‌های نافرجام ایران و روس
- (۲) تأسیس مدرسه دارالفنون و آموزش دانش‌های نوین - اعزام دانشجویان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل
- (۳) تضعیف جامعه بر اثر شکست ایران از روسیه تزاری - اعزام دانشجویان ایرانی به خارج از کشور برای تحصیل
- (۴) تاراج کتابخانه اصفهان و ارتباط مجدد اهل ذوق با ادب کهن - رواج صنعت چاپ و ترجمه و نشر کتاب‌های غربی

۲۳- انتساب چند اثر به نویسنده آن درست است؟

- «خداوندنامه: صبای کاشانی» / «تاریخ تطور نظم فارسی: محمد تقی بهار» / «شمس و طغرا: محمدباقر میرزا خسروی» / «شمس‌الدین و قمر: محمدباقر میرزا خسروی» / «داستان باستان: میرزا حسن خان بدیع» / «چرند و پرند: علی‌اکبر دهخدا» / «امثال و حکم: علی‌اکبر دهخدا» / «سبک‌شناسی: عبدالرحیم طالبوف»

(۴) هفت

(۳) شش

(۲) پنج

(۱) چهار

۲۴- کدام گزینه از دیدگاه «تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی» نادرست است؟

- (۱) در دوره بیداری گروهی مانند ملک‌الشعرا بهار و ادیب‌الممالک فراهانی به زبان پرعلاقت گذشته وفادار ماندند.
- (۲) دیگر شاعران دوره بیداری که به زبان کوچه و بازار شعر می‌گفتند به قالب‌هایی مثل مستزاد و چهارپاره و نیز سرودن ترانه و تصنیف رغبت بیشتری داشتند.
- (۳) در دوره بیداری نگرش شاعران و نویسندگان نسبت به جهان بیرون تغییر یافت و از جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی به کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی تغییر کرد.
- (۴) زبان تخیل و اندیشه در سبک بازگشت، تکرار شنیده‌ها است و هاتف اصفهانی از معروف‌ترین شاعران دوره بازگشت است.

۲۵- کدام مورد از دیدگاه «تاریخ ادبیات» ایراد دارد؟

- (۱) پس از انجمن ادبی نشاط، انجمن ادبی خاقان به ریاست فتحعلی‌شاه تشکیل شد که هدف این انجمن رهایی بخشیدن شعر فارسی از تباهی و انحطاط اواخر دوره صفوی بود.

(۲) از مهم‌ترین آثار ترجمه‌شده در دوره بیداری می‌توان از «سرگذشت حاجی بابای اصفهانی» اثر میرزا حبیب اصفهانی نام برد.

(۳) اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت، میرزا آقا تبریزی بود و در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های تاریخی بود.

(۴) در سال‌های انقلاب مشروطه نشر به سمت سادگی و بی‌پیرایگی سوق داده می‌شود. کسانی مثل ناصرالدین‌شاه قاجار، عبدالرحیم طالبوف و دهخدا از نویسندگان پیشگام در نشر ساده این دوره‌اند.

۲۶- هر عبارت معرّف کدام شخصیت ادبی است؟

الف) در حوزه سیاست و روزنامه‌نویسی نیز فعالیت داشت. از او تصحیح‌های ارزشمند و مقالات بسیاری به جای مانده است. این بیت از اوست:

«من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید / قفسم برده به باغی و دلم شاد کنید»

ب) شاعر، روزنامه‌نگار، نمایشنامه‌نویس دوره مشروطه که در روزنامه‌اش «قرن بیستم»، به افشای اعمال پلید رجال خائن می‌پرداخت.

ج) وی در استانبول روزنامه «سروش» را منتشر کرد. در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های جمالزاده و هدایت به کار می‌رفت، نقش مؤثری داشت.

د) قبل از وی سبک نویسندگان فارسی با تکلف و تصنع همراه بود. او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را به سبک گلستان سعدی نوشت.

۱) ملک‌الشعرا بهار - فرخی یزدی - علامه علی‌اکبر دهخدا - قائم مقام فراهانی

۲) عارف قزوینی - فرخی یزدی - صادق هدایت - محمد باقر میرزا خسروی

۳) علامه علی‌اکبر دهخدا - میرزاده عشقی - صادق هدایت - قائم مقام فراهانی

۴) ملک‌الشعرا بهار - میرزاده عشقی - علامه علی‌اکبر دهخدا - قائم مقام فراهانی

۲۷- کدام بیت فاقد «تناقض» است؟

۱) برق آفت در کمین خرمن جمعیت است

۲) نیستم چون اهل دنیا، طالب دیدار و گنج

۳) تیغ را نتوان برآوردن ز زخم ما به زور

۴) سخن در پرده خون‌سازی به است از عرض اظهارش

۲۸- کدام بیت دارای «تضاد، تضمین، مراعات‌نظیر» است؟

۱) نوای دلکش حافظ کجا و نظم رهی

۲) بود شعر رفیق از غیر بهتر

۳) به ساقیان طرب گو که خواجه فرماید

۴) ای نوش لب که بوسه به ما کرده‌ای حرام

آرایه‌های مقابل کدام بیت «همگی» درست است؟

۱) سایه بودیم این زمان خورشید گردونیم و بس

۲) نام مسکین و غنی روزی که محو و کهنه شد

۳) در محیطی که پسند همه دیوانه‌گری است

۴) جگر ز زخم تو معمور و دل ز غم شاد است

نیستی ما را چه مقدار از زمین برداشته است : (متناقض‌نما - تضاد)

با تساوی عموم آن روز نو، نوروز ماست : (لف و نشر - تضاد)

عاقل آن است که در کسوت مجنون باشد : (مراعات‌نظیر - متناقض‌نما)

ز یمن جور تو اقلیم درد آباد است : (متناقض‌نما - تلمیح)

در همه ابیات «لف و نشر» همراه با تشبیه به کار رفته است؛ به جز .....

۱) به شمع و ماه حاجت نیست بزم عاشقانت را

۲) منم ابرو تویی گلبن که می‌خندی چو می‌گیرم

۳) در کنار من ز گرمی بر کناری ای دریغ

۴) از بناگوش تو و زلف توام آمد به یاد

تو شمع مجلس‌افروزی تو ماه مجلس‌آرایی

تویی مهر و منم اختر که می‌میرم چو می‌آیی

وصل و هجران غم و شادی به هم باشد مرا

چون دمید از پرده شب روی سیمین فام صیح

۳۱- آرایه‌های مقابل کدام بیت نادرست است؟

- (۱) مردم چشمم فرومانده است در دریای اشک
(۲) بوی باغ و گلستان آید همی
(۳) طی نگشته روزگار کودکی پیری رسید
(۴) چه صعب رودی، دریا نهاد و طوفان سیل
- مور را پای رهایی از دل گرداب نیست: (مراعات نظیر - تضاد)
بوی یار مهربان آید همی: (تناسب - تضمین)
از کتاب عمر ما فصل شباب افتاده است: (متناقض نما - تشبیه)
چه منکر آبی، پیل افکن و سوار اوبار (بلعنده): (لف و نشر - تلمیح)

۳۲- آرایه‌های «تناقض - لف و نشر مرتب - تضاد - تضمین - تشبیه» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شود؟

- (الف) چو دین دادی بده دنیا، که چندان خوش نمی‌باشد
(ب) از روی و لب و زلف تو امروز در این شهر
(ج) بی آتش و بی دود، و دم گرمیم در سرمای دی
(د) این همه جلوه طاووس و خرامیدن او
(ه) من به دل کاشتم این مهر تو خود می‌دانی
- هزاران بدره بخشیدن به یک جو کردن استسقا
جز عاشق و میخواره و دیوانه کسی نیست
منعم بگو کم‌تر کشد منت خز و سنجاب را
بار دیگر نکند گر تو به رفتار آیی
هر کسی آن درود عاقبت کار که کشت

(۱) «الف» - «ب» - «ه» - «د» - «ج»

(۲) «الف» - «ج» - «ه» - «ب» - «د»

۳۳- کدام بیت فاقد «اختیار شاعری حذف همزه» است؟

- (۱) گوزن آسا بنالم زار پیش چشم آهویت
(۲) چو تو در خنده شیرین دو چاه از ماه بنمایی
(۳) بگیرم تا مرا بینی سلیمان نگین رفته
(۴) چو رحم آرد دلت بینم که آب از سنگ می‌زاید
- چه سگ‌جانم که چندین ناله زین جان حزین خیزد
مرا در گریه تلخم دو دریا بر زمین خیزد
بخندی تا ز یاقوتت سلیمان را نگین خیزد
چو خشم آرد لب‌ت بینم که موم از انگین خیزد

۳۴- پایه‌های آوایی کدام بیت «ناهمسان» است؟

- (۱) سر زلف دلستان به شکن دریغم آید
(۲) مکن ای صنم که گر من نفسی ز دل برآرم
(۳) گوهر آگینه را لعل سیاوشی مخوان
(۴) نماند شاعر از آن زخم تا به سال دگر
- صفت بر چو سیمت به سمن دریغم آید
ز تف دلم به عالم پس از آن اثر نبینی
ز آنکه مرا به شبهه آن خون سیاوشان کند
ولسی بماند به سنجر بزرگ تشویری

۳۵- کدام بیت دارای «وزن ناهمسان» است و «اختیارات شاعری حذف همزه و تغییر کمیت مصوت» در آن به کار رفته است؟

- (۱) من از غم تو و از عمر سیر گشتم ازیرا
(۲) چون تشنه شوم به رشته جان
(۳) ریحان به سفال اندر بسیار بود دانی
(۴) ری دیده پس به خاک خراسان رسم چنانک
- چو غم نتیجه عمری چو عمر دام بلایی
آبسی ز جگر کشیده خواهم
آن جام سفالین کو؟ وان رواق ریحانی
حج کرده عمره بر اثر آن برآورم

۳۶- اختیار شاعری مقابل کدام بیت غلط است؟

- (۱) سایه با من هم‌نشین و ناله با من هم‌دم است
(۲) عشق مهمان دل است و جان و دل مهمان او
(۳) آفتم عقل است میل آتشین سازم از آه
(۴) دهر ویران را به جز آرایش طاقی نماند
- جام غم بر روی ایشان درکشم هر صبحدم: (کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند)
من دل و جان پیش مهمان درکشم هر صبحدم: (حذف همزه)
پس به چشم عقل پنهان در کشم هر صبحدم: (بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه)
خوشتن زین طاق ویران درکشم هر صبحدم: (بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه)

۳۷- با توجه به سروده زیر کدام گزینه نادرست است؟

- «ای وطن پرور ایرانی با مسلک و هوش
پندهای من با تجربه بنمای به گوش
اجنبی گر به مثل می دهدت ساغر نوش
وز پی خستن او در همه اوقات بکوش
- هان مکن جوش و خروش
گر تویی پند نیوش
نوش نیش است منوش
تا توان داری و توش»

(۱) آن دسته از شاعران دوره بیداری که به زبان مردم کوچه و بازار شعر می گفتند، به قالب شعری این سروده رغبت داشتند.

(۲) مفهوم و مضمون این سروده از مفاهیم رایج در دوره بیداری است.

(۳) در رکن نخست همه ابیات این سروده «اختیارات شاعری زبانی» وجود دارد.

(۴) در بیت سوم آرایه های «تضاد - مراعات نظیر - جناس - نغمه حروف» وجود دارد.

۳۸- بیت زیر با کدام گزینه قرابت معنایی دارد؟

«حرفی است این که خضر به آب بقا رسید

(۱) ز روزگار جوانی خبر چه می پرسی؟

(۲) صیاد ز پیش آید و گرگ اجل از پی

(۳) بوی گل در عذرخواهی از چمن بیرون دويد

(۴) در غم و شادی ایام مرا حال یکی است

زین چرخ دل سیه، دم آبی ندید کسی»

چو برق آمد و چون ابر نوبهار گذشت

آن صید ضعیفم که ره پیش و پسم نیست

باغبان گر بست بر رویم در گلزار را

فصل هر چند کند جامه بدل سال یکی است

۳۹- مفهوم شعر زیر از کدام گزینه برداشت می شود؟

«ساحل افتاده گفت: گر چه بسی زیستم

موج ز خود رفته ای تیز خرامید و گفت:

(۱) ز جنبش تو سبق بردنی نیاید، لیک

(۲) به بال بسته چه پرواز می توان کردن

(۳) مانع شورش دریا نشود صائب موج

(۴) همه به موجب حکم خدا کند حرکت

هیچ نه معلوم شد آه که من چیستم

هستم اگر می روم، گر نروم، نیستم»

بکوش تا ز رفیقان خود نمائی باز

چه قطع راه توان کرد از دویدن چشم

با جنون قید سلاسل چه تواند کردن؟ : (سلاسل: زنجیرها)

ارادت تو که کلک قضای راست بنان

۴۰- ابیات کدام گزینه دو به دو مفهوم مشترک دارند؟

(الف) این ره عشق است و اندر نیستی حاصل شود

(ب) مبارک وقت آن عاشق کش از درد

(ج) گر چه از خوابیدگی پایان ندارد راه عشق

(د) کی بود در راه عشق آسودگی؟

(ه) از ناتوان عشق مدد جو، که می کند

بایدت از شوق، پروانه شوی، بریان شوی

فرستد هر زمان درمان دیگر

می توان کوتاه کرد از پیچ و تاب این راه را

سر به سر درد است و خون آلودگی

کار دم مسیح نسیمی که خسته است

(۱) «ج - د»، «ب - ه» (۲) «ب - د»، «الف - ه» (۳) «الف - د»، «ب - ه» (۴) «الف - ب»، «د - ه»

جامعه‌شناسی

۴۱- موارد نادرست در بین عبارت‌های زیر کدام‌اند؟

(الف) کنش آدمی وابسته به آگاهی است و بدون آگاهی انجام نمی‌شود.

(ب) ما به ندرت از آگاهی و دانشی که درباره کنش‌های خود داریم و اهمیت و نقشی که این آگاهی در زندگی ما دارد، غافلیم.

(ج) در حرف زدن ما، آگاهی‌ها و دانش‌هایی وجود دارد که به سبب عادت، از نظر ما پنهان است.

(د) اگر آگاهی‌ها و دانش‌ها نباشند، زندگی اجتماعی ما مختل می‌شود ولی جهان اجتماعی فرو نمی‌پاشد.

(۱) د - ج (۲) ب - د (۳) ب - الف (۴) الف - ج

۴۲- به ترتیب کدام‌یک در رابطه با «دانش علمی» درست نیست و کدام‌یک در رابطه با «دانش عمومی» درست است؟

(۱) با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می‌آید - درباره آن کم‌تر می‌اندیشیم و بیشتر از آن استفاده می‌کنیم.

(۲) هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد این دانش فراهم می‌گردد - مانند هوا برای انسان است.

(۳) با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی، شکل می‌گیرد - این دانش عمیق‌تر و دقیق‌تر است.

(۴) گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ماست - در تعامل با یک‌دیگر، آن را به کار می‌بریم.

۴۳- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف یکسانی از دانش علمی دارند.

(ب) جهان متجدد، براساس هویت دنیوی خود، فقط علوم عقلانی را دانش علمی می‌داند و علوم تجربی و حسی را علم محسوب نمی‌کند.

(ج) زمانی که ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود، دانش عمومی به طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند.

(د) ما دانشی می‌خواهیم که به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگوید و در گشودن مرزهای دانش عمومی به روی جهانیان مشارکت داشته باشد.

(۱) غ - غ - غ - ص (۲) ص - غ - غ - ص (۳) غ - غ - ص - غ (۴) غ - ص - ص - غ

۴۴- نمودار کدام گزینه مربوط به دیدگاه سوم رابطه دانش عمومی و دانش علمی است و ویژگی این دیدگاه کدام است؟

(۱) دانش عمومی و دانش علمی - دانش عمومی دانش غیرموثق و نامعتبر نیست.

(۲) دانش عمومی و دانش علمی - دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را شامل می‌شود.

(۳) دانش عمومی و دانش علمی - تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست.

(۴) دانش عمومی و دانش علمی - دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می‌آید.

۴۵- هر یک از دانش‌های «مردم‌شناسی، فیزیک، اخلاق، روان‌شناسی» به ترتیب جزء کدام دسته از علوم قرار می‌گیرند؟

(۱) علوم اجتماعی - علوم انسانی - علوم اجتماعی - علوم اجتماعی (۲) علوم انسانی - علوم طبیعی - علوم اجتماعی - علوم انسانی

(۳) علوم اجتماعی - علوم طبیعی - علوم انسانی - علوم انسانی (۴) علوم انسانی - علوم اجتماعی - علوم انسانی - علوم اجتماعی

سؤال دوازدهم

۴۶- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب چیست؟

- فلسفه جزء کدام دسته از علوم است؟

- موضوع علوم طبیعی چیست؟

- شناسایی قوانین کلی موجودات بر عهده کدام علم است و این قوانین شامل کدام دسته از موجودات می‌شود؟

(۱) دانشی مستقل است - پدیده‌های طبیعی - متافیزیک، همه موجودات

(۲) علوم انسانی و اجتماعی - قوانین طبیعت - علوم طبیعی، موجودات طبیعی

(۳) علوم طبیعی - پدیده‌های طبیعی - علوم انسانی، موجودات انسانی

(۴) دانشی مستقل است - قوانین طبیعت - علوم اجتماعی، موجودات اجتماعی

۴۷- موارد درست در بین عبارات‌های زیر کدام است؟

(الف) به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی، پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

(ب) علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

(ج) علوم طبیعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یک‌دیگر را فراهم می‌سازند.

(د) علوم اجتماعی با شناخت پدیده‌های طبیعی، به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند.

(۱) د - ج (۲) ب - د (۳) الف - ج (۴) ب - الف

۴۸- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام دسته از علوم ارتباط دارند؟

- انتقاد از کنش‌های ناپسند آدمیان

- تسلط انسان بر طبیعت

- فهم معانی کنش‌های انسان‌ها

- رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی

(۱) ابزاری - انتقادی - تفهیمی - ابزاری

(۲) انتقادی - ابزاری - تفهیمی - ابزاری

(۳) ابزاری - ابزاری - ابزاری - تفهیمی

۴۹- هر یک از موارد زیر به ترتیب با عبارات‌های کدام گزینه مطابقت دارد؟

- روش مطالعه هم‌تغییری‌های قابل مشاهده

- خاکستری شدن جمعیت

- اثرگذاری و اثرپذیری بخش‌های مختلف نظام اجتماعی از یک‌دیگر

- خانواده‌های بزرگ

(۱) کمی - جوامع صنعتی - پویا بودن نظام اجتماعی - قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم

(۲) آماری - جوامع پیشرفته - هم‌تغییری - قرن هفدهم و اوایل قرن هجدهم

(۳) کیفی - جوامع جهان سوم - پویا بودن نظام اجتماعی - قرن بیستم و اوایل قرن بیست و یکم

(۴) توصیفی - جوامع عقب‌مانده - هم‌تغییری - قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم

پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب چیست؟

- چرا در اوایل قرن نوزدهم صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد؟

- جامعه‌شناسی تبیینی، رویکردی است که جامعه‌شناسی را در زمره کدام دانش‌ها قرار می‌دهد؟

- در رویکرد تبیینی، جامعه همانند چه چیزی در نظر گرفته می‌شود؟

(۱) محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی - تفسیری و انتقادی - پدیده‌های طبیعی

(۲) مشاهده‌پذیر بودن با حس و تجربه - تجربی و ابزاری - پدیده‌های طبیعی

(۳) محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی - تجربی و ابزاری - طبیعت

(۴) مشاهده‌پذیر بودن با حس و تجربه - تفسیری و انتقادی - طبیعت

۵۱- در جایگاه‌های «الف»، «ب» و «ج» به ترتیب کدام موارد قرار می‌گیرد؟

رویکرد	موضوع	روش	هدف
تبیینی	پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.	(الف)	پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی
تفسیری	(ج)	تفسیر (نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها)	(ب)

(۱) انتقادی - انتقاد از وضع موجود - کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن

(۲) تجویزی - تجویز وضع مطلوب - کنش‌های اجتماعی و معنای آن

(۳) نگاه از بیرون - انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی - کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن

(۴) حس و تجربه - معنابخشی به زندگی اجتماعی - کنش‌های اجتماعی و معنای آن

۵۲- به ترتیب «اساس توضیحات جامعه‌شناسی تبیینی از جامعه و نظم اجتماعی»، «علت تقلیل انسان به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی» و «نظر جامعه‌شناسی تبیینی درباره انسان» چیست؟

(۱) مناسبات درونی - جامعه را محصول و مخلوق کنش‌های انسان‌ها دانستن - صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات

(۲) مناسبات بیرونی - یکسان دانستن طبیعت و جامعه - صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات

(۳) مناسبات درونی - یکسان دانستن طبیعت و جامعه - تفاوت بنیادی انسان با سایر موجودات طبیعی

(۴) مناسبات بیرونی - جامعه را محصول و مخلوق کنش‌های انسان‌ها دانستن - تفاوت بنیادی انسان با سایر موجودات طبیعی

۵۳- کدام گزینه در رابطه با مطالب مطرح شده، به ترتیب درست است؟

- با کنش‌های افراد به وجود می‌آیند و برقرار می‌مانند.

- تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با آن پدید می‌آیند.

- خشت بنای جامعه است.

(۲) نظم اجتماعی - ساختار اجتماعی - کنش اجتماعی

(۱) ساختار اجتماعی - کنش اجتماعی - کنش اجتماعی

(۴) نظم اجتماعی - ساختار اجتماعی - پدیده اجتماعی

(۳) ساختار اجتماعی - کنش اجتماعی - پدیده اجتماعی

۵۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام عبارت‌ها مطابقت دارند؟

- رابطه زندگی اجتماعی انسان و نظم

- هدف دولت ترکیه از ایجاد مدارس امام خطیب

- انسان در فیلم «عصر جدید»

(۱) انسان صرفاً مجری نظم - ایجاد نوعی مذهب مورد تأیید حکومت - انسان به مثابه آگاهی و معنا

(۲) همزاد یک‌دیگرند - ایجاد نوعی مذهب که اصول سکولار را تهدید نکند - انسان به مثابه آگاهی و معنا

(۳) انسان صرفاً مجری نظم - ایجاد نوعی مذهب که اصول سکولار را تهدید نکند - انسان به مثابه شیء

(۴) همزاد یک‌دیگرند - ایجاد نوعی مذهب مورد تأیید حکومت - انسان به مثابه شیء

۵۵- سه دبیر در رابطه با «پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی»، در کلاس مباحثی را مطرح کردند، به ترتیب هر یک از نظرات مطرح شده، مربوط به کدام یک از این پیامدهاست؟

«نادیده گرفتن معنای کنش، سبب شده است که بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده ما محدود شوند»

«جامعه‌شناسی تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم و ساختارهای اجتماعی، خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد» و «در جامعه‌شناسی

تبیینی، ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ضد ارزش بودن کینه‌توزی و خودخواهی قابل مشاهده و فهم نیست.»

(۱) رکود اراده‌ها - سقوط ارزش‌ها - افول معانی

(۲) افول معانی - سقوط ارزش‌ها - رکود اراده‌ها

(۳) افول معانی - رکود اراده‌ها - سقوط ارزش‌ها

(۴) رکود اراده‌ها - افول معانی - سقوط ارزش‌ها

۵۶- به ترتیب «قفس آهنین»، «تحقیق درباره رفتار جنایی»، «برگزیدن نام فیزیک اجتماعی برای جامعه‌شناسی» با کدام اندیشمندان ارتباط دارند؟

۱) کارل مارکس - لمبروزو - ماکس وبر	۲) ماکس وبر - اگوست کنت - کارل مارکس
۳) کارل مارکس - اگوست کنت - ماکس وبر	۴) ماکس وبر - لمبروزو - اگوست کنت

۵۷- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارات‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

الف) خودکشی یک کنش عادی است که از گرایش به مردن به جای زنده ماندن حکایت می‌کند.

ب) پس از جنگ جهانی دوم، مسئله خودکشی به شکل بی‌سابقه‌ای در جوامع صنعتی رواج پیدا کرد.

ج) خودکشی گرایشی برخلاف طبیعت و سرشت انسان است.

د) اندیشمندان یک حوزه درباره خودکشی، نظرات متفاوت و حتی متعارضی ابراز کرده‌اند.

۱) غ - غ - ص - غ (۲) ص - غ - غ - ص (۳) غ - غ - ص - ص (۴) غ - ص - ص - ص

۵۸- پاسخ درست پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- شناخت صحیح و توأمان «تفاوت‌های فردی - اجتماعی» و «وجه مشترک» انسان‌ها، لازمه شناخت چیست؟

- وجود نظریات متفاوت درباره مسائل اجتماعی نشانه چیست؟

- نتیجه نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی برای دستیابی به پاسخ‌های ساده درباره چرایی وقوع آن‌ها توسط برخی

رویکردها چیست؟

۱) پدیده‌های اجتماعی - دشواری فهم پدیده‌های اجتماعی - هویت‌زدایی از پدیده‌های انسانی و اجتماعی

۲) کنش‌های اجتماعی - پیچیدگی و عمق کم‌تر پدیده‌های اجتماعی - هویت‌زدایی از پدیده‌های انسانی و اجتماعی

۳) پدیده‌های اجتماعی - پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی - تنوع بخشیدن به پدیده‌های انسانی و اجتماعی

۴) کنش‌های اجتماعی - دشواری فهم پدیده‌های اجتماعی - تنوع بخشیدن به پدیده‌های انسانی و اجتماعی

۵۹- درباره نظریات وبر، عبارات‌های درست کدام است؟

الف) کنش اجتماعی، معنادار است و پدیده‌های معنادار را می‌توان همانند پدیده‌های طبیعی، از طریق حواس مطالعه کرد و معنای آن‌ها را فهمید.

ب) با این‌که فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست، معتقد بود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها

می‌فهمند، باید با روش تجربی اثبات شود وگرنه ارزش علمی ندارد.

ج) تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی می‌دانست و آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود، می‌انگاشت.

د) از نظر او، جامعه‌شناس فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند، اما نمی‌تواند درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها که پدیده‌های

نامحسوس و غیرتجربی‌اند، داوری علمی کند.

۱) د - ج (۲) ب - د (۳) ب - الف (۴) الف - ج

۶- هر یک از ویژگی‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از روش‌های کیفی در جامعه‌شناسی تبیینی است؟

- مطالعه تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص

- پرده برداشتن از معناهای نهفته در کنش‌ها

- پژوهش براساس مشاهده مشارکتی

- نشان دادن عمق پنهان و منحصر به فرد بودن یک پدیده اجتماعی

۱) مطالعه موردی - قوم‌نگاری - قوم‌نگاری - مطالعه موردی (۲) قوم‌نگاری - قوم‌نگاری - مطالعه موردی - مطالعه موردی

۳) مطالعه موردی - مطالعه موردی - قوم‌نگاری - مطالعه موردی (۴) مطالعه موردی - قوم‌نگاری - قوم‌نگاری - قوم‌نگاری

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۳/۱۰/۲۱

سؤالات آزمون دفترچه شماره (۲) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم انسانی

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۸۰ دقیقه	تعداد سؤال: ۸۰

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
				از	تا	
۱	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	اجباری	۶۱	۸۰	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ	۲۰	اجباری	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۳	جغرافیا	۲۰	اجباری	۱۰۱	۱۲۰	۲۰ دقیقه
۴	فلسفه	۲۰	اجباری	۱۲۱	۱۴۰	۳۰ دقیقه

■ ■ عَيْنِ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْهُومِ (٦٩ - ٦١):

٦١- ﴿وَلَا تَسْبُوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسْبُوا اللَّهَ...﴾:

- (١) «و کسانی را که به جای الله فرا می خوانید، دشنام مدهید که به الله دشنام می دهید...!»
- (٢) «و افرادی را که به جای خدا پرستش می کنند، ناسزا مدهید که به خدا ناسزا ندهند...!»
- (٣) «و آنانی را که به جای خداوند فرا می خوانند، دشنام ندهید که به خداوند دشنام دهند...!»
- (٤) «و کسانی که به جای الله فرا می خوانند، دشنام ندهند که به الله دشنام می دهند...!»

٦٢- «لَا يَأْسُ يَدْخُلُ فِي قُلُوبِ جُنُودِ الْإِسْلَامِ عِنْدَمَا يَدَافِعُونَ عَنِ الْحَقِّ، كَأَنَّهُمْ بَنِيَانٌ مَرْصُوعٌ.»:

- (١) هیچ یاسی در قلوب سربازان اسلام وارد نمی گردد، در حالی که از حق دفاع می کنند، چرا که ایشان شبیه ساختمانی استوارند!
- (٢) ناامیدی در دل های سپاهیان اسلام داخل نمی شود، زمانی که در حال دفاع از حق هستند، زیرا که آن ها ساختمان محکمی اند!
- (٣) هیچ ناامیدی ای در دل های سربازان اسلام نفوذ نمی کند، چون که از حق دفاع می نمایند، آنان به سان ساختمان محکمی هستند!
- (٤) یاسی در دل های سربازان اسلام وارد نمی گردد، وقتی که از حق دفاع می کنند، گویا ایشان ساختمانی استوارند!

٦٣- «إِنَّمَا الْعِلْمُ أَدَاةٌ فِي يَدِ الْإِنْسَانِ، لَعَلَّهُ يَسْتَفِيدُ مِنَ الْاِخْتِرَاعَاتِ الْعِلْمِيَّةِ فِي طَرِيقِ يُفِيدُ الْبَشَرِيَّةَ وَيُؤَدِّي إِلَى التَّقَدُّمِ وَالسَّلَامِ.»:

- (١) فقط علم ابزاری در دست انسان است، کاش او از اختراعات علمی در مسیری بهره ببرد که به بشریت سود برساند و به پیشرفت و صلح منجر گردد!
- (٢) همانا که دانش در دست انسان یک ابزار است، امید آن که وی در طریقی که به بشریت نفع برساند و به پیشرفت و سلامتی بی انجامد از اختراع های علمی استفاده نماید!
- (٣) بی گمان علم در دست انسان تنها یک ابزار است، امید است که وی از اختراع های علمی استفاده نماید به طریقه ای که به بشریت نفع برساند و به پیشرفت و سلامتی بینجامد!
- (٤) دانش در دست انسان تنها یک ابزار است، باشد که او از اختراعات علمی در راهی که به بشریت سود می رساند و منجر به پیشرفت و صلح می گردد، بهره ببرد!

٦٤- «إِهْتِمُّ الْفَرْدِ نُوْبِلٍ مِنْذُ صَغُرِهِ بِالنِّيْتْرِ وَغَلِيْسِيرِيْنِ وَ عَمَلٍ عَلَي تَطْوِيْرِهَآ مَجْدًا لِأَنَّ تَلِكَ الْمَادَّةَ كَانَتْ سَرِيْعَةَ الْاِنْفِجَارِ وَ لَوْ بِالْحَرَارَةِ الْقَلِيْلَةِ.»:

الفرد نوبل .....

- (١) در زمان کودکی خود به نیتروگلیسرین اهتمام ورزید و بر بهینه سازی آن با جدیت کار کرد؛ چرا که آن ماده با حرارت کم سریعاً منفجر می شد!
- (٢) به نیتروگلیسرین از زمان خردسالی اش توجه نمود و تلاشگرانه روی بهینه سازی آن کار کرد؛ زیرا آن ماده سریع انفجار بود ولو با حرارت اندک!
- (٣) از دوران کودکی اش نیتروگلیسرین را زیر نظر داشت و تلاشگرانه بر بهینه سازی آن کار کرد؛ چه آن ماده سریع انفجار بود حتی با حرارتی کم!
- (٤) در زمان خردسالی اش به نیتروگلیسرین توجه کرد و جدّاً برای بهینه سازی آن کار کرد؛ چون که آن ماده حتی با حرارت کم سریع انفجار بود!

٦٥- «إِعْلَمُ أَنَّ كُلَّ طَعَامٍ لَا تَذَكُرُ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ لَا بَرَكَةَ فِيهِ.»:

- (١) بدان که هر غذایی که نام خدا را بر آن نبری، هیچ برکتی در آن نمی باشد!
- (٢) بدان همانا هر طعامی که نام خداوند بر آن برده نشود، هیچ برکتی در آن نیست!
- (٣) می دانم که هر طعامی که نام الله بر آن برده نشده، در آن برکتی نیست!
- (٤) بدان که هر غذایی اگر نام الله را بر آن نبری، در آن برکتی نمی باشد!

٦٦- عَيْنِ الْخَطَا:

- (١) خُذُوا أَمَانَاتِكُمْ مِنْ ذَاكَ الْقَاضِي الْخَائِنِ!؛ امانت هایتان را از آن قاضی خائن بگیرید!
- (٢) لَيْتَكُمْ لَا تَقُولُونَ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِكُمْ!؛ کاش شما نمی گفتید آن چه را که در دل هایتان نیست!
- (٣) إِشْتَرَيْنَا عَصَاةً مِنْ سُوْقِ الْمَشْهَدِ الْمَعْرُوفَةِ!؛ از بازار معروف مشهد، یک آبیوموگیری خریدیم!
- (٤) قَامَ عَمِّي بِإِنْشَاءِ عَشْرَاتِ الْمَعَامِلِ فِي عَشْرِيْنِ قَرْيَةً!؛ عمویم اقدام به ساختن ده ها کارگاه در بیست روستا کرد!

۶۷- عَيِّنِ الخَطَأَ:

- (۱) النفس التي لا تهنُّ في أداء أوامر ربِّها ترجع إليه راضية مرضية: نفسی که در انجام دستورات پروردگارش سستی نمی‌کند، به سوی او باز می‌گردد در حالی که راضی و مورد رضایت است!
- (۲) نعوذ بالله أن نسلب حقَّ مظلوم و نقع في قبح الزلل!؛ به خدا پناه می‌بریم از این‌که حق ستم‌دیده‌ای را به زور بگیریم و در زشتی لغزش بیفتیم!
- (۳) لو أعطيتُ مالا أكثر لأتققتُ إلى المساكين!؛ اگر به من ثروت بیشتری عطا شود، قطعاً آن را به بیچارگان می‌دهم!
- (۴) لاستخراج الزيت من كبد الحوت يصيدونه!؛ برای بیرون آوردن روغن از جگر نهنگ، آن را شکار می‌کنند!

۶۸- «نيكوكار، زنده می‌ماند گرچه به منازل مردگان منتقل شود!»:

(۱) يَبْقَى المحسن حيّاً و إنّ نُقل إلى منازل الأموات!

(۲) المحسن يَبْقَى الحيّ و إنّ نُقل إلى بيوت الأموات!

(۳) يَبْقَى المحسن الحيّ و إنّ انتقل إلى بيوت الموتى!

(۴) المحسن يَبْقَى حيّاً و إنّ انتقل إلى بيوت الموتى!

۶۹- «إنَّ الرائد لا يكذب أهله!»؛ عَيِّنِ المناسب للمفهوم:

(۱) هیچ‌کس نمی‌گوید ماست من ترش است!

(۲) قوز بالای قوز!

(۳) اسب و استر به هم لگد نزنند!

(۴) پز عالی، جیب خالی!

■ ■ ■ اقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة بما يناسب النص (۷۴ - ۷۰):

«كان رجل أعمى جلس على رصيف في أحد الشوارع و وضع قبعته أمامه، و بجانبه لوحة كانت مكتوبة عليها: «أنا رجل أعمى، رجاء ساعدوني!» مرَّ رجل به فوجد أن قبعته لا تحتوي سوى قليل من المال. فوضع بعض النقود فيها ثمّ - دون أن يستأذن الأعمى - أخذ اللوحة و كتب عليها عبارة أخرى ثمّ جعلها في مكانها و ذهب. بعد ساعة فهم الأعمى أن قبعته امتلأت بالنقود فعرف أن السبب هو ما فعله ذلك الرجل باللوحة فسأل أحد المشاة عما كتب على اللوحة؛ كانت: «إننا في فصل الربيع ولكنني لا أستطيع رؤية جماله!»

۷۰- لماذا امتلأت قبعته الرجل الأعمى بالنقود؟

(۱) لأنّه كان أعمى و فأشفقّ الناس عليه!

(۲) لأنّ الشارع كان مملوءاً بالناس و هم كانوا يساعدونه!

(۳) لأنّ رجلاً ماشياً كتب على اللوحة عبارة تخبّل القلوب!

(۴) لأنّ رجلاً ماشياً وضع على قبعته مالا كثيراً!

۷۱- عَيِّنِ الصحيح:

(۱) لم يكن الرجل أعمى بالفعل و كان قصده مخادعة الناس!

(۲) قبل مرور المشي على الأعمى لم تكن في قبعته أية نقود!

(۳) وقف المشي منتظراً لكي يرى نتيجة عمله!

(۴) الأعمى لم يفهم في البداية أنّ العبارة المكتوبة قد تغيّرت!

۷۲- عَيِّنِ الأنسب لمفهوم القصة:

(۱) زُبّ كلام كالحسام!

(۲) الكلام يجزّ الكلام!

(۳) جمال المرء فصاحة لسانه!

(۴) الإنسان بكلّ لسان إنسان!

عَيِّنِ الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۷۳ و ۷۴):

۷۳- «أعمى - مكتوبة - أنا - ساعدوا»:

(۱) أنا: ضمير منفصل (لرفع فقط) - مبني - للمتكلم وحده / مبتدا و خبره من نوع الاسم

(۲) ساعدوا: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي (مصدره: مساعدة) - متعدّد / مفعوله ضمير متّصل و النون وقاية

(۳) أعمى: اسم - مذكّر - نكرة - مفرد / صفة و مرفوع

(۴) مكتوبة: اسم - معرب - اسم مفعول (من المجزّء الثلاثي) / خبر «كانت» و منصوب

«أخرى - امتلأت - المشاة - أستطيع»:

(۱) امتلأت: فعل ماضٍ - لازم - للمفرد المؤنث الغائب - مزيد ثلاثي (من باب إفعال) / خبر «أنّ»

(۲) أخرى: اسم - مؤنث - اسم التفضيل - نكرة / صفة و منصوب بالتبعية

(۳) المشاة: اسم - جمع تكسير - معرفة - معرب / مضاف إليه و مجرور بالكسرة

■ عَيِّنَ المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (٨٠ - ٧٥):

٧٥- عَيِّنَ الخطأ في ضبط حركات الحروف:

(١) الْعَمَالُ الْمُجْتَهِدُونَ يَشْتَقِلُونَ فِي الْمَضْنَعِ!

(٢) الْمَغُولُ اشْتَطَعُوا أَنْ يَهْجَمُوا عَلَى الصَّيْنِ عَلَى رُغْمِ بِنَاءِ سُوْرٍ عَظِيمٍ حَوْلَهَا!

(٣) عِلْمٌ يَبْحَثُ عَنْ خَصَائِصِ الْمَوَادِّ وَالظَّوَاهِرِ الطَّبِيعِيَّةِ وَالطَّاقَةِ!

(٤) مَنْطِقَةٌ مُرْتَفِعَةٌ فَوْقَ سَطْحِ الْأَرْضِ، أَضْعَفُ مِنَ الْجَبَلِ!

٧٦- عَيِّنَ «لا» ناهيةً:

(١) مَا لِعَلِيٍّ وَلنَعِيمٍ يَفْنَى وَلَذَّةٍ لَا بَقَاءَ لَهَا!

(٣) الْأُمَّةُ الْإِسْلَامِيَّةُ لَا تَتَقَدَّمُ إِلَّا بِتَقَدُّمِ شِبَابِهَا!

٧٧- عَيِّنَ الصحيح في عمل الحروف المشبهة بالفعل:

(١) كَأَنَّ الدَّهْرَ يَوْمِيْنِ؛ يَوْمٌ لَنَا وَيَوْمٌ عَلَيْنَا!

(٣) لَيْتَ زَمِيلِي الْعَزِيْزُ يَفُوزُ فِي مَسَابِقَتِهِ!

٧٨- عَيِّنَ الخبر قد حُذِفَ:

(١) لَا يَأْسُ؛ سَيَعُوْذُ اللَّهُ لَكَ!

(٣) «لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا»

٧٩- عَيِّنَ ما ليس فيه الحال:

(١) ذَهَبَتِ الْبَنْتُ الْفَرِحَةُ نَحْوَ أَبِيهَا فِقَبْلَهَا ضَاحِكًا!

(٣) أَصْبَحَتْ مَتَحِيْرًا لَمَّا فَهَمَتْ أَنَّ الْفَرَسَ يَنَامُ وَاقْفًا!

٨٠- عَيِّنَ الخطأ عن أسلوب الحال:

(١) يُشَجِّعُ الْمُتَفَرِّجُونَ الْمَسْرُورُونَ فَرِيْقَهُمْ فَائِزًا!

(٣) مِنْ عَاشَ بِوَجْهَيْنِ مَاتَ خَسْرَانًا!

تاریخ

- ۸۱- چه تعداد از عبارات‌های زیر درباره «میراث مکتوب به جا مانده از گذشتگان برای ما» صحیح است؟
 الف) امکان فهم و تفسیر بسیاری از رخداد‌های مهم تاریخی را برای ما فراهم آورده‌اند.
 ب) بخشی از آن‌ها با خصوصیات ادبی تألیف شده است.
 ج) شامل گستره‌ای فراتر از تاریخ‌نگاری صرف هستند.
 د) علاوه بر اخبار تاریخی، اطلاعات ارزشمندی درباره زندگی اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی گذشتگان به دست می‌دهند.
 ه) با احیای آن‌ها می‌توان به منابعی جدی برای سنجش و نقد وقایع گذشته دست یافت.
- ۱) ۵   ۲) ۴   ۳) ۳   ۴) ۲   ۵) ۱
- ۸۲- کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟
 «در مقایسه کتاب «تاریخ مغول» (نوشته عباس اقبال از تاریخ‌نگاران معاصر) و کتاب «تاریخ جهانگشا» (نوشته عطاملک جوینی از مورخان دربار مغول) می‌توان گفت که .....»
 ۱) کتاب دوم از نظر زبان و سبک نگارش با کتاب اول متفاوت است.
 ۲) محتوای کتاب اول برخلاف کتاب دوم، غالباً مبتنی بر بررسی زندگی پادشاهان و شرح فتوحات آنان است.
 ۳) کتاب اول از نظر ارزیابی رویدادهای تاریخی با استفاده از روش تحقیق علمی، نسبت به کتاب دوم برتری دارد.
 ۴) اطلاعات مندرج در کتاب دوم از نظر درجه اعتبار، نسبت به کتاب اول، جزء منابع دست اول تاریخی به شمار می‌رود.
- ۸۳- کدام گزاره‌ها، عبارت زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟
 «نمی‌توان گفت که اشتغال پیوسته نادر شاه به جنگ در ..... در دوره افشاریه تأثیرگذار ..... است.»
 الف) بروز ضعف و رکود شدید در بخش کشاورزی و تجارت - بوده
 ب) عدم انتقال آرام قدرت - نبوده
 ج) عدم رشد و ترقی هنر و معماری - نبوده
 د) بی‌اعتباری سازمان اداری و دیوانی - نبوده
 ۱) الف - د   ۲) الف - ج   ۳) ب - د   ۴) ب - ج
- ۸۴- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟
 «زمانی که سرزمین هندوستان رسماً بخشی از قلمرو انگلستان اعلام شد .....»
 الف) قاجارها مناطق وسیعی از سرزمین‌های حاصلخیز ایران در غرب دریای کاسپی را به روس‌ها واگذار کرده بودند.
 ب) سرزمین آلمانی‌ها هنوز فاقد حکومت یکپارچه و مستقلی بود.
 ج) انگلیسی‌ها مستعمرات خود در ساحل اقیانوس اطلس را از دست داده بودند.
 د) فرانسوی‌ها به فرماندهی ناپلئون بناپارت در حال جنگ با کشورهای اروپایی بودند.
- ۱) ۳   ۲) ۴   ۳) ۱   ۴) ۲
- ۸۵- تغییرات صورت‌گرفته در ساختار و نظام سیاسی حکومت در دوره کدام گروه از حاکمان سیاسی زیر، از یک نوع بوده است؟
 «الف) چارلز یکم / ب) لویی شانزدهم / ج) مظفرالدین شاه قاجار / د) الیور کرامول / ه) محمدعلی شاه قاجار»
 ۱) ج - د   ۲) ب - ه   ۳) الف - ب   ۴) الف - ج
- ۸۶- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟
 «آقامحمدخان قاجار، پس از .....، .....»
 ۱) تاج‌گذاری در تهران - بساط حکومت زندیه را برچید.
 ۲) سرکوب طغیان حاکم گرجستان - نواحی شمالی و مرکزی ایران را تصرف کرد.
 ۳) مرگ لطفعلی خان زند - از شیراز به استرآباد رفت و افراد ایل قاجار را با خود متحد کرد.
 ۴) انحلال حکومت زندیه - حکومت جانشینان نادر افشار در خراسان را نیز از میان برد.

۸۷- نزدیکی فرانسوی‌ها به کدام فرمانروای قاجار برای مدت کوتاهی بر سیاست خارجی ایران تأثیر گذاشت؟

- (۱) ناصرالدین شاه (۲) فتحعلی شاه (۳) مظفردالدین شاه (۴) محمد شاه

۸۸- چه تعداد از عبارتهای زیر درباره «امیرکبیر» صحیح است؟

- (الف) تربیت یافته قائم مقام فراهانی بود و ناصرالدین شاه با درایت او به حکومت رسید.
 (ب) علاوه بر سامان دادن به اوضاع کشور، برنامه منسجمی را برای اصلاح امور سیاسی و اقتصادی کشور تهیه کرد و بخشی از آن را به اجرا درآورد.
 (ج) به منظور رشد آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی مردم و توسعه فکری و فرهنگی جامعه، روزنامه وقایع اتفاقیه را منتشر کرد.
 (د) تلاش‌های زیادی را برای احیای صنایع دستی ایران در برابر سیل ورود کالاهای صنعتی اروپایی به کشور، صورت داد.
 (ه) ایده ساخت مدرسه دارالفنون را با هدف آموزش علوم مختلف و فنون جدید به دانشجویان ایرانی، در داخل کشور به جای اعزام آن‌ها به خارج پیگیری کرد.

- (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۲ (۴) ۳

۸۹- چه تعداد از گزاره‌های داده شده درباره مراکز آموزشی جدید (مدارس جدید) در عصر قاجار صحیح است؟

- (الف) نخستین مدرسه‌ها، توسط مسیونرهای اروپایی و آمریکایی، در ایران تأسیس شد.
 (ب) میرزا حسن رشدیه یکی از شخصیت‌های فرهنگی عصر قاجار بود که برای تأسیس این مدارس در شهرهای مختلف ایران بسیار تلاش کرد.
 (ج) گسترش این مراکز، تأثیر زیادی بر شیوه کار تاریخ‌نگاران دوره معاصر بر جای گذاشت.
 (د) دانش‌آموختگان این مراکز، نقش مؤثری در انتشار و ترویج افکار نو به ویژه تفکر مشروطه‌خواهی داشتند.

- (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۱ (۴) ۲

۹۰- کدام گزاره‌ها عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در دوره ناصرالدین شاه ..... دوره فتحعلی شاه، .....»

- (الف) هم‌چون - اقداماتی برای سازماندهی ارتش ایران و تقویت توان جنگی کشور صورت گرفت.
 (ب) برخلاف - فنون کشاورزی، شیوه‌ها و ابزارهای تولید در بخش کشاورزی دچار تحول اساسی شد.
 (ج) هم‌چون - روس‌ها بخش‌هایی از خاک کشورمان را از قلمرو ایران جدا کردند.
 (د) برخلاف - بعضی از ویژگی‌های تاریخ‌نویسی سنتی مورد انتقاد قرار گرفت.
 (ه) هم‌چون - علما و روحانیون در بروز تحولات سیاسی تأثیرگذار بودند.

- (۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) ۳

۹۱- چه تعداد از موارد زیر را می‌توان معلول «مواجهه ایران با تمدن غرب» به شکل اعزام دانشجویان به خارج، سفر درباریان و سیاستمداران ایرانی

به خارج و حتی مهاجرت برخی از ایرانیان به کشورهای اروپایی در عصر قاجار قلمداد کرد؟

- (الف) تحول در نگارگری ایرانی و پیدایش سبک نوینی در نقاشی
 (ب) گسترش هنر تئاتر به سبک اروپایی در ایران

(ج) تلفیق عناصر معماری فرنگی با معماری سنتی ایرانی

(د) ورود تفکر مشروطه‌خواهی به ایران

(ه) توسعه تشکیلات اداری کشور

(و) تلاش برای تغییر در شیوه تعلیم و تربیت عمومی توسط برخی از شخصیت‌های فرهنگی و سیاسی

- (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴) ۳

۹۲- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

«نمایندگان اولین دوره مجلس شورای ملی .....»

(الف) به جشن تاج‌گذاری محمدعلی شاه قاجار دعوت نشدند.

(ب) به اتفاق آرا قرارداد ۱۹۰۷ را رد کردند.

(ج) کارگزار روس‌ها در امور گمرک ایران را از کشور اخراج کردند.

(د) پس از مرگ مظفرالدین شاه، متمم قانون اساسی کشور را تدوین کردند.

(ه) پس از به توپ بسته شدن مجلس توسط نیروهای قزاق، به اتفاق به سفارت انگلستان پناه بردند.

(۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) ۳

۹۳- بروز اختلاف میان مشروطه‌خواهان همزمان با تشکیل ..... دوره مجلس شورای ملی، منجر به ..... شد.

(۱) اولین - شهادت شیخ فضل‌الله نوری (۲) اولین - اشغال شمال ایران توسط قوای روس

(۳) دومین - انحلال مجلس توسط نخست‌وزیر وقت (۴) دومین - حاکم شدن جوّ وحشت و ترور بر جامعه

۹۴- امپراتوری آلمان خواهان دستیابی به مقام یک قدرت جهانی بود و از آن‌جا که از نظر وسعت خاک و منابع طبیعی در تنگنا قرار داشت،

درصدد برآمد تا .....

(۱) از طریق بستن پیمان اتحاد سیاسی و نظامی، متحدان خود را افزایش دهد.

(۲) با تأسیس و توسعه مدارس و برپایی صنایع جدید به یکی از پیشروترین کشورهای اروپایی در زمینه صنعت تبدیل شود.

(۳) مناطق تحت نفوذ خود در اروپا را توسعه داده و مستعمرات خود را گسترش دهد.

(۴) به تقویت گروه‌های معترض به حکومت تزاری در روسیه بپردازد.

۹۵- درستی (ص) یا نادرستی (غ) عبارت‌های زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(الف) دولت موقت ملی، در جریان جنگ جهانی اول توسط گروهی از شخصیت‌های سیاسی و نظامی در کرمانشاه تأسیس شد.

(ب) در قرن نوزدهم، مردم الجزایر به فرماندهی امیر عبدالقادر بر ضد استعمار انگلستان قیام کردند.

(ج) در دوره حکومت احمد شاه قاجار، دو بار روس‌ها بخش‌هایی از نواحی شمالی ایران را اشغال کردند.

(۱) غ - ص - غ (۲) ص - غ - ص (۳) ص - ص - غ (۴) غ - غ - ص

۹۶- چه تعداد از عبارت‌های زیر درباره «امپراتوری عثمانی» صحیح است؟

(الف) همزمان با روی کار آمدن افشارها در ایران، تحت تأثیر عوامل مختلف داخلی و همچنین نفوذ و مداخله قدرت‌های استعماری، دچار

ضعف و زوال شد.

(ب) این کشور، یکی از مسیرهای آشنایی ایرانیان با پیشرفت‌های اروپا و تحولات نظام جهانی بود.

(ج) در دوره قاجار با پادرمیانی روسیه و انگلستان، دو معاهده صلح را با دولت ایران منعقد کرد.

(د) در جریان جنگ جهانی اول، مناطقی از غرب ایران را اشغال کرد.

(ه) پس از پایان جنگ جهانی اول، فرو پاشید و بخش‌هایی از خاک آن میان انگلستان و فرانسه تقسیم شد.

(۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵

۹۷- چه تعداد از عبارت‌های زیر درباره «کشوری که آلمان به جانبداری از آن وارد جنگ جهانی اول شد»، صحیح است؟

(الف) رقابت این کشور با فرانسه، زمینه را برای وحدت ایتالیا فراهم آورد.

(ب) از جمله کشورهایی بود که به بهانه دفاع از حقوق اقلیت‌ها در امور داخلی عثمانی مداخله می‌کرد.

(ج) از جمله کشورهایی بود که حکومت قاجار درصدد برقراری ارتباط با آن برآمد اما موفق نشد.

(د) پیش از آغاز جنگ جهانی اول، صربستان و رومانی را تحت نفوذ خود داشت.

(۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) ۱

جغرافیا

۱۰۱- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده با عبارت زیر ارتباط بیشتری دارد؟

«موقعیت یک شهر یا روستا در ادامه حیات و یا حتی زوال آن نقش مهمی ایفا می‌کند.»

(الف) مجاورت یک سکونتگاه با کوه آتشفشان یا گسل‌های فعال می‌تواند حیات آن سکونتگاه را به خطر بیندازد.

(ب) نزدیک بودن روستا به شهرهای پرجمعیت مجاور و یا منابع معدنی، در جذب نیروی کار و توسعه صنایع آن، تأثیر زیادی دارد.

(ج) دسترسی یک شهر به دریا یا شبکه ارتباطی خط آهن در یک منطقه، موقعیت مناسبی برای رونق تجارت و مشاغل مربوط در آن شهر

به وجود می‌آورد.

(د) رویدادهای سیاسی یا تغییرات آب و هوایی، ممکن است موجب از دست رفتن موقعیت و اعتبار یک شهر شوند.

(۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۱

۱۰۲- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در بررسی سلسله‌مراتب سکونتگاه‌ها، سکونتگاه‌ها را براساس ..... و ..... آن‌ها طبقه‌بندی می‌کنند که .....»

(۱) دامنه نفوذ - آستانه جمعیتی نفوذ - منظور از دومی، حداکثر جمعیتی است که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند.

(۲) وسعت - دامنه نفوذ - مورد اول، تأثیر زیادی بر تعداد و تنوع فعالیت‌های اقتصادی موجود در آن سکونتگاه‌ها دارد.

(۳) میزان اهمیت - تعداد جمعیت - مورد اول، ارتباط مستقیمی با وسعت و اندازه سکونتگاه‌ها دارد.

(۴) میزان ارائه خدمات و تسهیلات - میزان جمعیت - دومی، متداول‌ترین ملاک تشخیص شهر و روستا نیز هست.

۱۰۳- درستی (ص) یا نادرستی (غ) عبارت‌های زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(الف) مبادله نابرابر بین شهر و روستا، علت انباشت سرمایه و تمرکز فعالیت‌های اقتصادی در شهرها بوده است.

(ب) معیار و تعریف شهر کوچک و بزرگ و میزان جمعیت آن در کشورهای مختلف فرق می‌کند.

(ج) با افزایش شهرنشینی و گسترش حمل و نقل و وسایل ارتباطی، به تدریج حومه‌ها در اطراف شهرهای بزرگ شکل گرفتند.

(۱) غ - ص - ص (۲) ص - ص - ص (۳) غ - غ - ص (۴) ص - غ - غ

۱۰۴- با توجه به نیازها و مسائل شهرهای امروز، کدام گزینه مرتبط با عبارت زیر است؟

«یکی از پدیده‌های ناشی از نظام اقتصادی سرمایه‌داری، نابرابری فضایی است.»

(۱) کمبود مسکن مناسب در شهرهای پرجمعیت یا مهاجرپذیر

(۲) رشد بخش غیررسمی اشتغال در شهرها

(۳) افزایش تخریب و آلودگی محیط زیست در شهرهای بزرگ

(۴) عدم توزیع عادلانه و متوازن امکانات شهری در بیشتر شهرها

۱۰۵- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

«نمی‌توان گفت که ..... در بروز پدیده کارتن‌خوابی به عنوان یکی از معضلات شهری بی‌تأثیر است.»

(الف) رعایت نشدن عدالت اجتماعی در توزیع درآمدها

(ب) افزایش میزان انحرافات اجتماعی و جرائم و بزهکاری

(ج) اختلاف شدید طبقاتی

(د) عدم توزیع عادلانه خدمات عمومی در شهرها

(ه) بی‌توجهی حکومت‌ها به حمایت‌های تأمین اجتماعی

(۱) ۳ (۲) ۵ (۳) ۴ (۴) ۲

۱۰۶- چه تعداد از راهکارهای داده‌شده، مرتبط با عبارت «فضاهای شهری می‌توانند در پیشگیری از وقوع جرم یا جرم‌خیزی نقش داشته باشند» است؟

«استفاده از تجهیزات ICT برای مجهز کردن ساختمان‌های شهر به حسگرهای امنیتی - افزایش نظارت و نصب دوربین‌های مداربسته در

نقاط مختلف شهر - بهبود روشنایی معابر - بازسازی محله‌های فرسوده - حل مشکلات مربوط به بیکاری و فقر شهری - آموزش عمومی و

برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای شهروندان»

(۱) ۴ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۳

۱۰۷- کدام گزاره‌ها، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کنند؟

«از جمله اهدافی که مدیران و برنامه‌ریزان شهری در تحقق «شهر پایدار» دنبال می‌کنند، ..... است.»

(الف) جلب همکاری و مشارکت مردم در مدیریت شهرها و اجرای طرح‌های عمرانی

(ب) استفاده از تمامی ظرفیت‌ها و امکانات محیطی

(ج) برطرف کردن نیازهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ساکنان، به طور مناسب و عادلانه

(د) حفظ منافع نسل‌های آینده و کاهش تأثیرات نامطلوب فعالیت‌های شهری بر محیط زیست

(۴) ب - ج

(۳) الف - د

(۲) الف - ب

(۱) ج - د

۱۰۸- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کنند؟

«از مقایسه و مطالعه نقشه‌های کاربری زمین متعلق به دو شهر تهران و تبریز می‌توان دریافت که این دو شهر از نظر ..... با یکدیگر

متفاوت هستند.»

(ب) وسعت هر کاربری یا عملکرد

(الف) پراکندگی انواع عملکردها

(د) دسترسی به تجهیزات ICT در مدیریت مصرف انرژی

(ج) سرانه هر نوع کاربری

(۴) ۳

(۳) ۲

(۲) ۱

(۱) ۴

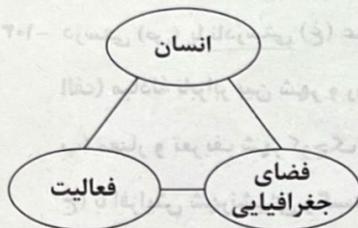
۱۰۹- با توجه به تعریف آمایش سرزمین و طرح‌واره زیر، هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب به کدام یک از ارکان آن مرتبط است؟

(الف) توجه به همه ابعاد توسعه کشور به طور هماهنگ

(ب) بهره‌مندی منطقی از منابع و حفاظت از محیط زیست

(ج) توزیع متوازن جمعیت و پیشگیری از مهاجرت روستاییان به شهرها

(د) جلوگیری از تمرکز ثروت و سرمایه در برخی مناطق و فقر و محرومیت در مناطق دیگر

(۲) فضای جغرافیایی - فعالیت - انسان - فعالیت

(۱) فعالیت - فضای جغرافیایی - فعالیت - انسان

(۴) فضای جغرافیایی - انسان - فضای جغرافیایی - فعالیت

(۳) فعالیت - فضای جغرافیایی - انسان - فضای جغرافیایی

۱۱۰- «یکی از عوامل دافعه در مهاجرت روستاییان به شهرها، کمبود فرصت‌های شغلی است.» کدام یک از برنامه‌های توسعه اقتصادی نه تنها این

مشکل را حل نکرده بلکه در برخی نواحی، آن را تشدید کرده است؟

(۲) اصلاحات ارضی یا تقسیم زمین

(۱) توسعه صنایع کوچک روستایی

(۴) تشکیل تعاونی‌های تولیدی روستایی

(۳) گسترش انقلاب سبز

۱۱۱- کدام گزاره‌ها از نظر نوع داده‌های اطلاعاتی با عبارت زیر مرتبط است؟

«بسیاری از اطلاعاتی که امروزه با آن‌ها سروکار داریم، به نحوی با موقعیت مکانی ارتباط دارند. برای مثال بناها، پوشش گیاهی، جمعیت،

ناهواری‌ها، راه‌ها و ... هر یک فضای جغرافیایی را اشغال کرده‌اند.»

(الف) ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه نیمکره شمالی قرار دارد.

(ب) بارش در تمام سال از ویژگی‌های آب و هوای گرم و مرطوب است.

(ج) کلوته شهداد در بیابان لوت در جنوب شرق ایران واقع است.

(د) مناطق خشک، مناطقی هستند که کمبود بارش دارند.

(۴) ج - د

(۳) الف - ب

(۲) الف - ج

(۱) ب - د

۱۱۲- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«سامانه اطلاعات جغرافیایی، امکان ..... را برای کاربر فراهم می‌سازد.»

(الف) مدیریت و تجزیه و تحلیل اطلاعات مکانی و جغرافیایی

(ب) پردازش حجم زیادی از اطلاعات با دقت و سرعت بالا

(ج) طبقه‌بندی و ترکیب داده‌های مربوط به پدیده‌های دنیای واقعی براساس نوع ویژگی‌های مورد نظر در قالب لایه‌های جداگانه

(د) نمایش اشکال مختلف داده‌ها و اطلاعات جغرافیایی

۴ (۱)

۱ (۲)

۳ (۳)

۲ (۴)

۱۱۳- کدام گزینه، مراحل کار در سامانه اطلاعات جغرافیایی را به درستی نشان می‌دهد؟

(۱) ذخیره اطلاعات در محیط نرم‌افزار ← نمایش اطلاعات به صورت اشکال و نمودار ← کدبندی اطلاعات به صورت رقمی

(۲) کدبندی اطلاعات به صورت رقمی ← تحلیل فضایی و مدل‌سازی اطلاعات ← نمایش اطلاعات به صورت اشکال و نمودار

(۳) جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات از محیط ← پردازش و تجزیه و تحلیل اطلاعات ← تحلیل فضایی و مدل‌سازی اطلاعات

(۴) پردازش اطلاعات ← کدبندی اطلاعات به صورت رقمی ← نمایش اطلاعات به صورت نقشه و نمودار

۱۱۴- کدام گزینه به ترتیب درباره مزایای حمل و نقل ریلی نسبت به «حمل و نقل جاده‌ای» و «حمل و نقل هوایی» صحیح است؟

(۱) راحتی مسافران و امکان توقف در ایستگاه‌های مختلف - پایین بودن هزینه احداث پایانه

(۲) پایین بودن مصرف سوخت و آلاینده‌گی محیط زیست - پایین بودن هزینه جابه‌جایی

(۳) میزان انعطاف بیشتر و امنیت بالاتر - بالا بودن سرعت جابه‌جایی کالا و مسافر

(۴) پایین بودن هزینه حمل بار و احداث مسیر - امکان جابه‌جایی حجم بیشتر کالا

۱۱۵- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«اگرچه در شیوه حمل و نقل ..... امنیت سفر ..... است؛ اما .....»

(الف) دریایی برخلاف جاده‌ای - بیشتر - امکان بهره‌مندی از شیوه حمل و نقل اولی در همه نواحی جهان امکان‌پذیر نیست.

(ب) ریلی برخلاف هوایی - بیشتر - هزینه احداث مسیر در شیوه حمل و نقل دومی به‌صرفه نیست.

(ج) جاده‌ای هم‌چون هوایی - کم - امکان جابه‌جایی حجم زیاد کالا در شیوه حمل و نقل اولی بیشتر است.

(د) ریلی هم‌چون آبی - کم - سرعت جابه‌جایی مسافر در شیوه حمل و نقل اولی بیشتر است.

۴ (۱)

۲ (۲)

۱ (۳)

۳ (۴)

۱۱۶- اختراع موتور بخار موجب تحول در کدام شیوه‌های حمل و نقل شد؟

(۱) ریلی و جاده‌ای

(۲) آبی و هوایی

(۳) آبی و ریلی

(۴) هوایی و جاده‌ای

۱۱۷- چه تعداد از عبارت‌های زیر درباره «حمل و نقل آبی» درست است؟

(الف) پوشش گسترده‌ای در جهان دارد.

(ب) حدود ۹۰ درصد تجارت جهانی (براساس وزن) به این روش انجام می‌شود.

(ج) مقرون به صرفه‌ترین و ارزان‌ترین روش برای جابه‌جایی کالاهای حجیم در مسافت‌های نسبتاً دور است.

(د) این روش از نظر هزینه‌های احداث بنادر و اسکله‌ها و تجهیزات بنادر و هم‌چنین ساخت یا خرید کشتی، پرهزینه است.

۴ (۱)

۳ (۲)

۲ (۳)

۱ (۴)

۱۱۸- به ترتیب هر یک از ویژگی‌های زیر، مربوط به کدام نوع از کشتی‌ها است؟

الف) برای جابه‌جایی کالاهایی مانند نفت و غلات مورد استفاده قرار می‌گیرند.
ب) مبدأ و مقصد سفر در آن‌ها یکسان است.

ج) یکی از کاربردهای مهم آن، حمل خودروهای صادراتی از کشورهای سازنده به سایر کشورها است.
د) از جمله کشتی‌های تفریحی و گردشگری است و سفر با آن‌ها معمولاً پرهزینه است.

- ۱) فله‌بر - کروزر - رورو - اقیانوس‌پیما
- ۲) کانتینربر - کروزر - رورو - اقیانوس‌پیما
- ۳) فله‌بر - کروزر - رورو - کروزر
- ۴) کانتینربر - فله‌بر - کروزر - کروزر

کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

«اولین تحولی که از دهه ۱۹۷۰ میلادی در حمل و نقل دریایی رخ داد، ..... بود که موجب ..... شد.»

- ۱) تولید و گسترش کشتی‌های کانتینربر - افزایش ظرفیت جابه‌جایی کالا
- ۲) تولید کشتی‌های رورو - تسهیل در مدیریت و انبارداری محموله‌ها
- ۳) تولید و گسترش کشتی‌های کانتینربر - افزایش سرعت جابه‌جایی و تخلیه کالاها
- ۴) تولید کشتی‌های رورو - کاهش هزینه‌های مربوط به تخلیه و بارگیری

چه تعداد از عبارت‌های زیر درباره «حمل و نقل از طریق لوله» صحیح است؟

الف) یکی از کاربردهای مهم این روش، انتقال نفت خام و فراورده‌های نفتی، گاز و مواد پتروشیمی در داخل یک کشور یا بین کشورهاست.

ب) از مزایای استفاده از خطوط لوله برای انتقال مواد می‌توان به مقرون به صرفه بودن این روش از نظر هزینه‌ی احداث مسیر و کاهش آسیب به محیط زیست اشاره کرد.

ج) گاز طبیعی و نفت خام از طریق خطوط لوله به انبارها و مخازن سراسر کشور منتقل شده و از آن‌جا با تانکر به جایگاه‌های سوخت حمل می‌شوند.

د) امروزه ایران طولانی‌ترین خطوط لوله نفت و گاز را در میان کشورهای عضو اوپک دارد.

ه) کشور ما گاز طبیعی را از طریق خطوط لوله به کشورهای ترکیه، عراق، آذربایجان و ارمنستان صادر می‌کند.

- ۳ (۲)
- ۴ (۳)
- ۲ (۴)

فلسفه

۱۲۱- کدام عبارت درست است؟

- (۱) از آن جا که در جهان خارج، وجود از اجزای تشکیل دهنده ماهیت است، پس مغایرت میان آن‌ها صرفاً در عالم ذهن برقرار می‌باشد.
- (۲) منشأ آن چه که از آثار خارجی در جهان محسوسات مشاهده می‌کنیم، ماهیت است و هستی موجودات در آثار آن‌ها نقشی ندارد.
- (۳) این گونه نیست که ذهن انسان همواره به وجود و ماهیت به صورت همزمان علم داشته باشد و علم تفکیکی میان آن‌ها ممکن است.
- (۴) گام اول برای تشخیص مغایرت میان وجود و ماهیت تنها با استدلال اثبات می‌شود و مشاهدات حسی در این مرحله نقشی ندارد.

۱۲۲- نوع کدام حمل متفاوت است؟

- (۱) سه زاویه بر مثلث
- (۲) ابزارساز بر انسان
- (۳) پرنده بر حیوان
- (۴) گاز بر هیدروژن

۱۲۳- درباره تأثیر بحث‌های فیلسوفان مسلمان پیرامون مغایرت میان وجود و ماهیت در سرزمین اروپا می‌توان گفت .....
 (۱) فرق بین ماهیت و وجود بی‌تردید به یکی از اساسی‌ترین آرا و عقاید در اروپا تبدیل شد.
 (۲) اساس و پایه‌های این بحث در اروپا، از برهان‌های خداشناسی فیلسوفان اثر گرفته است.
 (۳) آشنایی با عقاید فلسفی فارابی، سبب گسترش این بحث در میان فیلسوفان اروپایی شد.
 (۴) زمینه‌ساز شباهت در برخی عقاید فلسفی میان فیلسوفان اروپایی و فیلسوفان مسلمان شد.

۱۲۴- رابطه میان موضوع و محمول در کدام گزینه امکانی است؟

- (۱) ارتفاع و میانه مثلث یکی است.
- (۲) مجموع زوایای مثلث، 180° درجه است.
- (۳) دایره و بیضی، نوعی شکل منتظم الاضلاع هستند.
- (۴) مجموع طول ۲ شعاع از دایره، مساوی با قطر آن است.

۱۲۵- کدام گزینه در توصیف «واجب الوجود بالغیر» مناسب‌تر است؟

«ماهیتی که .....»

- (۱) پس از فراهم شدن علت و به دلیل ذات وجوبی خود، پا به عرصه وجود می‌گذارد.
- (۲) اگر برایش علت وجوددهنده خارجی فراهم نبود، تبدیل به ممتنع الوجود بالغیر می‌شد.
- (۳) مستقیماً توسط واجب الوجود بالذات از حالت امکانی خارج شده و به وجود می‌آید.
- (۴) توسط دیگری پا به عرصه وجود می‌گذارد و هم‌چنان در حالت تساوی قرار دارد.

۱۲۶- موجودی در عالم خارج وجود دارد که توسط علت خارجی، واجب شده است؛ کدام گزینه درباره آن موجود درست است؟

- (۱) امکان ذاتی آن موجود برای به وجود آمدنش کافی است.
- (۲) این موجود در حالت تساوی میان وجود و عدم قرار دارد.
- (۳) ممکن است این موجود، ذاتاً گرایش به وجود داشته باشد.
- (۴) ذات این ماهیت تغییرناپذیر بوده و ممکن الوجود می‌باشد.

۱- کدام گزینه از ویژگی‌های علت است؟

- (۱) ازلی بوده و از ابتدای هستی، همه موجودات به واسطه علت پدید آمده‌اند.
- (۲) واجب الوجود بوده و لزوماً در حالتی به جز تساوی میان وجود و عدم قرار دارد.
- (۳) ابدی بوده و برای بقای معلول، باید در همه زمان‌ها در عرصه وجود باقی بماند.

۱۲۸- کدام گزینه درست است؟

- (۱) دکارت، هم‌چون دیگر عقل‌گرایان، درک رابطه علیت را فطری و به صورت مادرزادی می‌داند.
- (۲) هیوم در میان تجربه‌گرایان نظر خاصی داشت و تداعی شدن رابطه علیت را در ذهن انکار می‌کرد.
- (۳) فیلسوفان مسلمان، سرآغاز درک عقلی اصل علیت را از فهم یک قاعدهٔ بدیهی در ذهن می‌پندارند.
- (۴) تجربه‌گرایان، درک اصل تجربی علیت را مُقدم بر درک مصادیق طبیعی علیت در جهان می‌دانند.

۱۲۹- کدام گزینه عبارت زیر را به نحو دقیق‌تری تکمیل می‌کند؟

«اصل وجوب علی و معلولی، به صورت خاص حاکی از .....»

- (۱) تلازم میان علت و معلول است.
- (۲) رابطهٔ میان علت و معلول است.
- (۳) غایت‌مندی پدیده‌های جهان است.
- (۴) تقدم وجودبخشی بر وجوب است.

۱۳۰- کدام گزاره منطبق با دیدگاه همهٔ فیلسوفانی است که غایت‌مندی میان حوادث را ضروری می‌دانند؟

- (۱) غایت‌مندی میان حوادث حاکی از حرکت جهان به سوی یک هدف برتر است.
- (۲) قبول غایت در جهان تنها زمانی ممکن است که وجود خداوند متعال را بپذیریم.
- (۳) نیازی نیست تا غایت در جهان هستی، لزوماً از پیش تعیین‌شده و مشخص باشد.
- (۴) نمی‌توان به غایت در جهان هستی اعتقاد داشت و موجودات متعالی را انکار کرد.

۱۳۱- کدام بیت حاکی از انکار معنای دوم اتفاق است؟

- (۱) گنه کرد در بلخ آهنگری / به شوشتر زدند گردن مسگری
- (۲) بلی در طبع هر داننده‌ای هست / که با هر گردنده گرداننده‌ای هست
- (۳) اگر یک ذره را برگیری از جای / خلل یابد همه عالم سرایای
- (۴) پس عدم گردم عدم چو ارغنون / گویدم کانا الیه راجعون

۱۳۲- کدام عبارت درست نیست؟

- (۱) فیلسوفی را سراغ نداریم که به صورت صریح با معنای اول اتفاق، موافق باشد.
- (۲) از میان معنای اتفاق، بررسی معنای سوم، نیازمند دقت و تأمل بیشتری است.
- (۳) نظریهٔ مه‌بانگ را می‌توان به نحوی تفسیر کرد که موافق با معنای اول اتفاق نباشد.
- (۴) دموکریتوس نظریه‌ای بیان کرد که تأییدکنندهٔ معنای اول اتفاق می‌باشد.

۱۳۳- دربارهٔ دو مفهوم «مثال خیر» و «دمیورژ» می‌توان گفت .....

- (۱) رابطهٔ میان آن‌ها هم‌چون دو موجود متفاوت است که دارای نامی واحد هستند.
- (۲) مثال خیر، همان خداست؛ اما در مرتبهٔ فاعلی که به خلق جهان هستی می‌پردازد.
- (۳) مثال خیر را می‌توان به ذات انسان و دمیورژ را به معمار بودن آدمی تشبیه کرد.
- (۴) دمیورژ، یادآور آن است که حقایق، پرتویی از خداوند هستند؛ اما نه خود آن.

۱۳۴- کدام گزینه دربارهٔ برهان حرکت ارسطو درست است؟

- (۱) وجود حرکت در جهان هستی، حاکی از وجود علتی غیرمحرک است.
- (۲) بی‌انتهای بودن سلسلهٔ محرک‌های جهان، هم‌چون اجتماع نقیضین، محال است.
- (۳) غیرمادی بودن محرکی که خودش حرکت ندارد، در این برهان اثبات می‌شود.
- (۴) این برهان از وجود علتی ثابت و غیرمحرک، پی به وجود معلول متحرک می‌برد.

۱۳۵- از نظر دیوید هیوم، چرا دلایل عقلانی در اثبات وجود خداوند مردود هستند؟

- (۱) عقل انسان، توانایی اثبات ویژگی‌های متعالی خداوند را ندارد.
- (۲) مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی نمی‌تواند وجود نظم را اثبات کند.
- (۳) عقل انسان نمی‌تواند مستقل از حس و تجربه به واقعیت برسد.
- (۴) استدلال‌های عقلی بیان‌شده از فیلسوفان خطاپذیر و نسبی هستند.

۱۳۶- کدام مقدمه از برهان خداشناسی دکارت، حاکی از پذیرش اصل سنخیت است؟

- (۱) در خود، تصویری از موجودی نامتناهی حس می‌کنم که خالق جهانیان است.
- (۲) تصور یک وجود نامتناهی، نمی‌تواند از یک موجود متناهی ناشی شده باشد.
- (۳) یک موجود نامتناهی وجود دارد که تصور نامتناهی از او ناشی شده است.
- (۴) موجود نامتناهی، خودش تصور نامتناهی را در وجود من قرار داده است.

۱۳۷- کدام گزاره در تعریف تسلسل علل نامتناهی نادرست است؟

- (۱) پدیده‌ای الان موجود است که معلولِ علتی بوده و آن علت هم معلولِ علت دیگری است و سلسله این علت و معلول‌ها، تا بی‌نهایت ادامه دارد.
- (۲) تعداد علت‌های موجود در جهان هستی بی‌نهایت بوده و بی‌نهایت پدیده مختلف در جهان موجود شده تا نوبت به معلول پیش روی ما رسیده است.
- (۳) سلسله علت‌های جهان تا بی‌نهایت پیش رفته و منتهی به علتی نشده که معلولِ علت دیگری نباشد و تسلسل علل نامتناهی پدید آمده است.
- (۴) زنجیره علت‌های موجود در جهان، به علتی ختم شده است که خودش علت همه موجودات در جهان بوده و این سلسله نهایتاً به پایان رسیده است.

۱۳۸- مقدمه اول برهان ابن‌سینا در اثبات وجود خداوند، کدام است؟

- (۱) در جهان پیرامون ما اشیایی هستند که وجودشان از خودشان نیست.
- (۲) موجودات جهان، ذاتاً نسبت به وجود و عدم، در حالت تساوی قرار دارند.
- (۳) برای خروج از حالت تساوی، علتی باید باشد که خودش، ممکن‌الوجود نباشد.
- (۴) موجودات جهان هستی، ذاتاً فقیر و نیازمند هستند و به موجود دیگری نیاز دارند.

۱۳۹- تفاوت برهان‌های خداشناسی فارابی و ابن‌سینا در کدام گزینه بیان شده است؟

- (۱) استفاده از اصل محال بودن تسلسل علل نامتناهی
- (۲) استفاده از اصل واقعیت مستقل از ذهن
- (۳) اثبات نیازمندی جهان به علتی غیروابسته
- (۴) اشاره به وجود معلول‌های وابسته در جهان

۱۴۰- ملاصدرا در برهان خداشناسی خود، خداوند را به عنوان موجودی بی‌نیاز که خالق همه جهان است، معرفی می‌کند؛ رابطه بیان شده در کدام

گزینه، مشابه ثمره اصلی برهان ملاصدرا نیست و با آن تفاوت دارد؟

- (۱) رابطه خورشید و نورهای طبیعی زمین
- (۲) رابطه جریان الکتریسیته و لامپ مهتابی
- (۳) رابطه مرد ساعت‌ساز و ساعت‌هایی که می‌سازد
- (۴) رابطه سرچشمه و رودهایی که از آن جاری شده